

B.A. (Part-II) Semester-IV (CBCS) Examination

OPTIONAL SUBJECT (Literature)

MARATHI LITERATURE

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 80]

1. संदर्भासह स्पष्टीकरण करा :

20

- (अ) दुसऱ्या बाजूला, होरपळून काढणाऱ्या दुःखाग्नीनं जळत असलेल्या दीनदुबळ्यांच्या डोळ्यांतील अश्रु हे त्यांच्या जगण्याला मोठा आधार देत असतात.

किंवा

आपला ज्या माणसाशी संपर्क आला असेल, त्याला समजून घेण्याचं काम कार कौशल्यानं आणि विवेकानं करणं आवश्यक असतं.

- (ब) ... त्यामुळं जात्यन्ताच्या दिशेनं पडणाऱ्या वेगवेगळ्या पावलांतील प्रत्येकाचं स्वागत केलं पाहिजे

किंवा

... बाह्य सृष्टीतून आत येणारे नवे अनुभवही जुने वाटू लागले आणि आतील झरेही आटू लागले, की मनुष्य शिळा होतो- मग तो तरूण असो, की वृद्ध !

- (क) “छोकरी मोठी गोड आहे, यात शंका नाही. आणखी अठरा-वीस वर्षांनी पाहा तिच्यामागे किती रोमियो लागतात ते !”

किंवा

“...अन् म्हणून मंग नाग्या, कामचुकारपना आणि विनयभंग या तुया दोन जबर गुन्ह्याबद्दल मौजे गरसोई खुर्दच्या इंडियन पिनल कोळप्रमाने तुले येकच प्रायश्चित. अन् ते म्हन्जे देहान्त!”

- (ड) “अरे देखती क्या है ? तेरे जैसी मैं भी जुवान थी एक बखत. जुवान और पागल ! पागलपनकाच नाम जुवानी है.

किंवा

“मायबाप कसंबी करा ; पन हयो आपसात मिटवून टाका. रातरी ज्यास्ती नशा झाल्ती. नशात आमच्याकून झाली गल्ती. आमारनी येकदाचं घ्या पदरात.”

2. मनाची निर्मळ अवस्था ‘मन निरभ्र व्हावं’ या ललित लेख संग्रहातून कशी अधोरेखित झाली आहे ? ते तुमच्या शब्दांत लिहा.

12

किंवा

साहित्य लिहितांना साहित्यिकाचे मन कसे असावे ? ते डॉ. आ. ह. साळुंखे यांच्या लेखाच्या आधारे विशद करा.

3. जातीयतेचा अंत करण्याच्या कोणत्या उपाययोजना डॉ. आ.ह. साळुंखे यांनी सांगितल्या आहेत ? ते लिहा.

8

किंवा

‘एका रूग्णासाठी निश्चित केलेला उपाचार सर्व रूग्णांना तंतोतंत लागू पडत नाही’. असे डॉ. आ.ह. साळुंखे का म्हणतात ? ते स्पष्ट करा.

4. तारुण्यात प्रेमात पडलेल्या आणि फसवणूक झालेल्या मुलीची दुःखद कहाणी 'अम्मा' या कथेतून कशी चित्रित झाली आहे ? ते लिहा. 12

किंवा

5. 'मालू' या कथेतील गवळी समाजाचे जीवनदर्शन तुमच्या शब्दांत लिहा.
5. 'गोटयाच्या चुली' या कथेतील मरीबाचे व्यक्तिचित्र रेखाटा. 8

किंवा

6. 'कृष्णविवर' या विज्ञान कथेचा आशय तुमच्या शब्दांत लिहा.
6. खालील वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्नातील अचूक उत्तर निवडा : 20

1. 'पृथ्वीपासून बनलेलं' या अर्थानंच शरीराला म्हणतात.
(अ) धरती (ब) भुवणी
(क) भूमी (ड) पार्थिव
2. जीवन कळायला लागतं, तेव्हा ते
(अ) सुरू झालेलं असतं (ब) अर्धजीवन झालेले असतो
(क) अजून खूप बाकी असतं (ड) संपत आलेलं असतं
3. कोणत्या व्यक्तीचे पाणावलेले डोळे हे जगातील एक महान तीर्थक्षेत्र असते ?
(अ) असंवेदनशील (ब) संवेदनशील
(क) सामान्य माणूस (ड) निर्दयी
4. संधाय-संभाषा व विग्रहय संभाषा हे संवादाचे प्रकार कोणी सांगितले ?
(अ) चरकाचार्य (ब) भीष्माचार्य
(क) शुक्राचार्य (ड) आचार्य
5. एकदा कलेचा स्पर्श झाला, की माणसाच्या मनातील सर्व प्रकारची आपोआप विरून-विरघळून जायला हवी.
(अ) सुंदरता (ब) नावीण्यता
(क) कल्पकता (ड) कुरूपता
6. अहंकारामुळं ज्ञान
(अ) स्वच्छ होते (ब) गढूळ बनतं
(क) कृतार्थ होते (ड) सफल होतं
7. श्रीलंकन लोकांनी जेतवनात आयोजित केलेल्या सोहलयात पणत्या व फुलांची संख्या किती होती ?
(अ) 84000 (ब) 85000
(क) 86000 (ड) 87000
8. शोषकांना फितूर होणाऱ्या शोषितांमधील प्रतिभावंताची अवस्था बहुतेक वेळा..... सारखी असते.
(अ) बैल (ब) गाय
(क) उंट (ड) म्हैस
9. अलिप्त व्यक्ती म्हणून जगायचं आहे, की कार्यकर्ता म्हाणून ?
(अ) आशावादी (ब) पुरोगामी
(क) प्रतिगामी (ड) परिवर्तनवादी

10. भारतीय समाजातील भोळ्या: भाबड्या, निष्पाप, निरागस अशा सर्वसामान्य लोकांनी पंडितांना कधी डोक्यावर घेतलं नाही.
- (अ) निरागस (ब) अहंकारी
(क) फसल्या (ड) ढोंगी
11. 'मालू' च्या नवऱ्याचे नाव काय आहे ?
- (अ) प्रकाश (ब) केरू
(क) म्हादेव (ड) शालिकराम
12. मरीबाच्या पोराने नाव काय आहे ?
- (अ) तुळशा व गणपत्या (ब) हऱ्या व पिऱ्या
(क) दाम्या व हऱ्या (ड) गणपा व संपत
13. 'अम्मा' ही खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी रहात असे ?
- (अ) मलबार हिल (ब) मालाड स्टेशन
(क) रेल्वे प्लॅटफॉर्म (ड) फूटपाथवर
14. 'सरप माराचं सार्वभौम शास्त्र' या विनोदी कथेतील गावाचे नाव काय आहे ?
- (अ) अकोला (ब) बाळापूर
(क) गरसोई खुर्द (ड) यापैकी नाही
15. 'कृष्णविवर' या कथेतील प्रकाश हा किती वर्षांनंतर पृथ्वीवर आला होता ?
- (अ) वीस (ब) पंचवीस
(क) तीस (ड) पंधरा
16. 'मरीआईचा गाडा' या कथेत चार म्हाताऱ्यांनी नानाचा विजय कबूल केल्यानंतर, ते नानाला कोणत्या नावाने बोलावू लागले ?
- (अ) नानाजी (ब) नाना पाटील
(क) नानासाहेब (ड) नानाराव
17. नाना, सटवाजी, केरू नलावडा, म्हादबा, बाबाजी ही व्यक्तिचित्र कोणत्या कथेतील आहेत ?
- (अ) अम्मा (ब) गोटयाच्या चुली
(क) मरीआईचा गाडा (ड) मालू
18. शेषराव यांच्या घरी निघालेला साप प्रथम कुणाला दिसतो ?
- (अ) शेषरावच्या वडीलांना (ब) शेषरावच्या भावाला
(क) शेषरावच्या बहिणीला (ड) शेषरावच्या बायकोला
19. 'अम्मा' या कथेतील 'अम्मा' ला कोणते काम करावे लागते ?
- (अ) शेतकाम (ब) देहविक्री
(क) धुणी-भांडी (ड) मजुरी
20. 'मरीबा' कोणत्या जातीचा आहे ?
- (अ) वडर (ब) पाथरवट
(क) बेलदार (ड) वैदू